

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการศึกษา

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 กำหนดให้ปทุมธานีเป็นจังหวัดที่อยู่ในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะการขยายตัวของที่อยู่อาศัยและอุตสาหกรรม

ปัจจุบันจังหวัดปทุมธานีเป็นปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร โดยเป็นจังหวัดที่รองรับการขยายตัว ด้านที่อยู่อาศัยและทางอุตสาหกรรมจากกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอุตสาหกรรมมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีอุตสาหกรรมแยกได้เป็น 3 ประเภท คือ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมขนาดกลาง และ อุตสาหกรรมในครัวเรือน สำหรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมขนาดกลางมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ส่วนเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง

จังหวัดปทุมธานีมีกิจกรรมหลักทางด้านเกษตรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพในการเพาะปลูก ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ข้าวโพดหวาน ทำสวนผักและสวนผลไม้ และยังมีการเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไปกับการเพาะปลูก ซึ่งได้แก่ การตั้งฟาร์มเลี้ยงเบ็ด ไข่ และ สุกร นอกจากนี้ยังมีอาชีพทางด้านการประมงน้ำจืดเพราะมีแหล่งน้ำธรรมชาติ และยังมีการขุดบ่อเลี้ยงเป็นลำเป็นสันอีกด้วย

จึงมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างสูงจะต้องมีการวางแผนพัฒนาจังหวัด จึงทำการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาของจังหวัดปทุมธานี เพื่อขึ้นำการพัฒนาจังหวัดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาลดลงจนผลกระทบของการขยายตัวของกรุงเทพมหานครที่มีต่อจังหวัดปทุมธานีความสัมพันธ์ และตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา หรือเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของจังหวัดปทุมธานี
3. วิเคราะห์ศักยภาพและแนวโน้มการขยายตัวของจังหวัดปทุมธานี
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและแนวทางในการพัฒนาจังหวัดปทุมธานี

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

- ก. ระดับอนุภาคของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- ข. ระดับจังหวัดศึกษากรุงเทพมหานคร และจังหวัดที่เป็นปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม และสมุทรสาคร ปทุมธานี ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอสามโคก อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอชัยบุรี อำเภอลำลูกกา อำเภอลองหลวง และอำเภอหนองเสือ

1.4 วิธีการดำเนินการศึกษา

1.4.1 ข้อมูลที่ใช้ศึกษาและวิเคราะห์

- ก. ในการทำการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลหลัก ซึ่งประกอบด้วยเอกสารสิ่งตีพิมพ์ สถิติตัวเลขและแผนที่ จากหน่วยงานราชการและหรือเอกชน ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ประชากร และโครงสร้างการบริการขั้นพื้นฐาน โดยมีแหล่งข้อมูล ดังนี้.-

แหล่งข้อมูล

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท
- สำนักผังเมือง
- สำนักพัฒนาเมือง กระทรวงมหาดไทย
- สำนักงานสถิติจังหวัดปทุมธานี
- กองทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- กรมชลประทาน
- กรมทางหลวง
- กรมพัฒนาที่ดิน
- กรมอุตุนิยมวิทยา
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กระทรวงอุตสาหกรรม
- หน่วยงานต่างๆ ของส่วนราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และ ภาคเอกชน

ข. สำรวจและภาคสนาม สำรวจที่มาด้านการขยายตัวของที่อยู่อาศัยและแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม

1.4.2 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

ประมวลผลข้อมูล ทำการประมวลผลด้วยเครื่องคำนวณและระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

ก. นำแนวความคิดทางทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมในระดับจังหวัดและชุมชนเมืองของจังหวัดปทุมธานีที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข. วิเคราะห์ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และ สังคมของจังหวัดปทุมธานี ตลอดจนแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของจังหวัดปทุมธานี โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ สมการเส้นตรง ค่าทางสถิติ ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรและแนวโน้มจากอดีตต่างๆที่มีผลต่อการพัฒนาใช้แผนภูมิ ตาราง และการบรรยายประกอบการวิเคราะห์ทางสถิติ

ค. เทคนิคที่ใช้ในการวางแผน ใช้เทคนิค Sieve Analysis และ Overlay Technique (ภาพเชิงซ้อน)

1.4.3 การสรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษาโดยการสรุปผลการวิเคราะห์ถึงสภาพทั่วไป ความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม แนวนโยบายระดับภาคและจังหวัด เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาจังหวัดปทุมธานี

1.5 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณและเวลา การวิเคราะห์ข้อมูลด้านกายภาพและประชากรส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ส่วนข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยและแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจะต้องออกภาคสนาม

2. ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิซึ่งอาจทำให้ต้องปรับและเลือกใช้ซึ่งอาจทำให้ผลการศึกษาคลาดเคลื่อนไปบ้าง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะและสภาพทั่วไปทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ของจังหวัดปทุมธานีในฐานะปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ในระดับจังหวัด อำเภอ ของจังหวัดปทุมธานี
3. ทำให้ทราบถึงสภาพและแนวโน้มของการขยายตัวของจังหวัดปทุมธานี
4. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาจังหวัดปทุมธานี
5. หน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลและผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนหรือพัฒนาต่อไปได้
6. เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ในระดับจังหวัด และภาคในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป